

Door het oog van de camera

Van gierzwaluwen is nog veel onbekend.

Het inventariseren van gierzwaluwen is belangrijk omdat daarmee kan worden vastgesteld hoe groot de populatie in Nederland is en waar gebroed wordt. Zaken als sloop of renovatie van panden kunnen problemen geven als daarin gierzwaluwen broeden. Als we weten waar de vogels broeden, kunnen wij ze beter beschermen. Inventarisatie kan ook helpen bij op tijd ingrijpen bij nestverstoring, maar ook om ervoor te zorgen dat er nestvervangning wordt gerealiseerd en nieuwe nestmogelijkheden wordt aangebracht.

In deze brochure vindt u algemene informatie over de gierzwaluw, evenals een beschrijving van mogelijkheden om deze vogels te helpen.

Inhoudsopgave

Inleiding, doel, zomervogel en bedreiging	blz 2
Gierzwaluwbescherming – Nederland	blz 3
Geen verstoring, wel broedgegevens	blz 3
Camera monitoring project	blz 3
Natuurlijke nestplaatsen	blz 3
Kunstmatige nestplaatsen	blz 4
Gierzwaluwdakpannen	blz 4
Gunstige nestplaats	blz 4
Kolonievogel	blz 4
Enkele belangrijke data	blz 5
SOVON	blz 5
Waarnemingskaarten	blz 5
Technische praat	blz 6
Gierzwaluwadviezen	blz 6
Prins Bernhard Cultuur Fonds	blz 6
Tot slot	blz 6
Bijlage 1 - Installatie handleiding monitoring camera	blz 7 t/m 11
Bijlage 2 - Registratie gierzwaluwnestplaats	blz 12
Bijlage 3 - Waarnemingskaart voor camera monitoring	blz 13
Bijlage 4 - SOVON nestkaart	blz 14
Opmerkingen bij bijlagen 2-4	blz 15
Bijlage 5 - Camera aansluiten op de computer	blz 16
Adressen	blz 20

Door het oog van de camera

Inleiding

Bijna alle vogels worden op de een of andere manier bestudeerd. Wetenschappers reizen de hele wereld rond om de bijzondere soorten te beschrijven. Ook vogelspotters reizen naar alle uiteinden van bijvoorbeeld Europa om hun lijst met bijzondere waarnemingen nog langer te maken. Maar als je liefhebber bent of wordt van de meest bijzondere zomervogel van ons land, kan alles vlak bij je eigen huis gebeuren. Met deze vogel bedoelen wij de gierzwaluw (*Apus apus*). Veel is er al over deze vogel bekend, maar er blijft ook nog veel te ontdekken.

Doel

Het doel van het camera monitoring project is om broedbiologische gegevens te verzamelen voor ons zelf, de vereniging GBN en SOVON Vogelonderzoek Nederland. Het verzamelen van deze gegevens is moeilijk, omdat gierzwaluwen vaak op bijna onzichtbare plekken broeden. Onze voorkeur gaat uit naar natuurlijke nestplaatsen, omdat die de werkelijkheid weergeven, dus ook de problemen. Kunstmatige nestgelegenheden zijn (in mindere mate) ook nodig, zij dienen als controlegroep om de verschillen te laten zien. Het belangrijkste echter is dat dit onderzoek gebeurt zonder verstoring van de broedende vogels.

Zomervogel

Bij mooi zomerweer kan je de gierzwaluw in steden en dorpen veel en vaak boven je hoofd zien vliegen. Want vliegen is zijn lust en zijn leven. Bijna alles gebeurt vliegend. Naast het zien van deze vogel, hoor je hem ook vaak en vooral als het een heerlijk zwoele zomeravond is. Hij houdt echt van warmte, dat koude natte Nederlandse weer vindt hij maar niets, want hij leeft van insecten en bij slecht weer zijn die er niet. Al vliegend eet hij ook, want op zijn menukaart staan allerlei vliegende insecten zonder angel. Duizenden vliegjes en spinnetjes worden zo door hem verorberd en dat maakt hem tot een nuttige vogel.

Bedreiging

Voor de voortplanting moet hij echter wel een nestplaats hebben. En daar schuilt nu zijn probleem. Oude huizen, waar hij al jaren nestelde, worden gerenoveerd of gewoon afgebroken. Op die zelfde plek verrijzen moderne kantoorgebouwen, waarin geen plaats is voor zijn nest. De daken van oude kerken of stadhuizen

worden gerestaureerd en nadien is alles zo potdicht gemaakt, dat er geen plaats meer is voor deze snelle vogel.

Gierzwaluwbescherming - Nederland GBN

Enkele jaren geleden spraken enkele gierzwaluwlieffhebbers met elkaar af, om een vereniging in het leven te roepen. Die vereniging moest vooral de belangen van deze mooie en snelle vogel behartigen. Ook wilden die vogellieffhebbers nog veel meer over deze vogel te weten komen, maar zonder de vogel te verschrikken of te verstoren. De leden van de in 2002 opgerichte vereniging onderschrijven allen de stelling, dat de nesten van de gierzwaluw nooit verstoord mogen worden.

Geen verstoring, wel broedgegevens

Vele jaren moesten wij toezien, hoe gierzwaluwen in spleten of onder dakpannen kropen, zonder goed te weten wat daar in het nest gebeurde. Totdat iemand op het idee kwam, om daarbij gebruik te maken van kleine bewakingscamera's. Die camera's moeten natuurlijk **voor** het begin van het broedseizoen geplaatst worden en blijven het gehele seizoen op die plaats. Zo zijn de vogels er geheel aangewend en worden ze niet verstoord. De camera's maken geen lawaai en het infrarood licht kan de Gierzwaluw niet zien.

Camera monitoring project

Technisch kan er tegenwoordig natuurlijk veel. Ook heel kleine camera's behoren tot die huidige techniek. Om de Gierzwaluw tijdens het broedseizoen goed te kunnen bestuderen, kan er in of bij zijn nest een minicamera geplaatst worden. Zo kan het gehele proces van A tot Z vastgelegd worden en vooral ook genoteerd worden. Omdat we werken met infrarood camera's kan er dag en nacht in het nest gegluurd worden. Het is zelfs zo, dat de beste opnamen gemaakt kunnen worden in het donker.

Natuurlijke nestplaatsen

Onder een scheve dakpan of in een smalle spleet in een muur, dat zijn de natuurlijke nestplaatsen. Zoek langs de goten of boeidelen van oudere huizen, of naast de schoorsteen van een oude school. Langs de regenpijp of naast een dakkapel van een jarenoude kerk. Ook bij de knik van een mansarde dak van een woning is een geliefde plek van deze zomervogel. Het liefst hebben wij de gegevens van deze nesten. Probleem zal misschien zijn, dat we vanaf de straat de nestplaats wel kunnen aanwijzen, maar er een camera bij plaatsen

is lang niet altijd gemakkelijk. En er moet natuurlijk iemand bij wonen, die het gehele proces wil en kan volgen en lid is of wordt van GBN.

Kunstmatige nestplaatsen

Woningnood door afbraak van de nestplaats, is een probleem waar de Gierzwaluw mee te maken heeft. Om dit probleem op te lossen zijn er sinds de jaren 1960 verschillende nestkasten ontwikkeld. Diverse modellen zijn er op dit moment in omloop, zoveel mogelijk een natuurlijke nestplaats nabootsend. Die nestkasten zijn meestal ruimer en

daardoor ook gemakkelijker voor het plaatsen van een camera. Vaak hangen die kasten ook op plekken waar je beter bij kan komen, maar een ladder zal je altijd nodig zijn.

Gierzwaluw dakpannen

Om het dak waterdicht te kunnen houden en toch toegankelijk voor de

Gierzwaluw, wordt gebruik gemaakt van speciale dakpannen.

Deze dakpannen hebben een zogenaamd “neusje”, een opening, waardoor de vogels toch onder de dakpannen kunnen komen. Ook worden daarvoor vaak de ventilatiepannen gebruikt. Als je een beetje handig bent, kan je met een haakse slijptol en wat boetseerwerk zelf ook zo’n gierzwaluwdakpan maken. Voordeel daarvan is, dat van vrijwel elk type dakpan een

gierzwaluwdakpan te maken is.

Gunstige nestplaats

De oostgevel of een noordgevel van een gebouw is het meest geschikt voor een nestkast, maar ook voor een dakpan. Een andere gevel kan ook, mits de nestplaats de gehele dag in de schaduw blijft. Door de brandende zon kan de temperatuur in het nest zo hoog oplopen, dat de jongen veel te vroeg uit het nest klauteren of dood gaan van de hitte. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Ook moet de aanvliegroute vrij zijn van obstakels. Gierzwaluwen vliegen veel en vaak langs de nestplaats en niet alleen de beide ouders, maar ook de vogels die in de buurt nestelen, of nog niet broedende vogels, op zoek naar een nestplaats.

Kolonievogel

Gierzwaluwen broeden graag vlak bij elkaar, het zijn echte koloniebroeders. Dus wilt u bij uw huis iets voor gierzwaluwen doen, dan graag enkele nestkasten of dakpannen bij elkaar. Maar wat ook zeker van belang is, de ophanghoogte van de nestkast. Er moet een vrije ruimte van minimaal 4 meter onder de nestkast

aanwezig zijn en die ruimte moet vrij van obstakels zoals struiken, heesters of bomen zijn.

Enkele belangrijke data

De Gierzwaluw heeft een vast tijdschema. Hij heeft ook een zeer gejaagd leven, want alles moet in een sneltreinvaart. Hij heeft net voldoende tijd om de jongen in ons land op te voeden, maar vertrekt direct daarna weer naar Afrika. Om alles voor de aankomstdatum gereed te hebben voor het camerawerk, is het van belang te weten, wanneer onze vogels hier terugkeren:

Tussen 25 april - 10 mei	aankomstperiode van de mannetjes, die direct de nestplaats van verleden jaar weer bezetten, de vrouwtjes volgen een paar dagen later..
Tussen 10 mei - 25 mei	het eerste ei wordt gelegd, het tweede volgt 2 dagen later, plus minus 20 tot 21 dagen wordt er gebroed.
Vanaf begin juni	de jongen worden geboren. Na het uitkomen blijven de jongen ongeveer 42 dagen in het nest.
Vanaf ca. 10 juli – begin aug.	de jongen vliegen uit; vertrek van de oude en jonge vogels naar Afrika.

Is het een koude en natte zomer, dan duurt het allemaal wat langer en is het vertrek vanzelfsprekend ook wat later.

SOVON

Deze letters staan voor Stichting Vogelonderzoek Nederland. Deze stichting houdt zich vooral bezig met gegevens over voorkomen van vogels en trekgegevens van vogels. Broedbiologische informatie hoort ook bij de gegevens, die SOVON uitgebreid verzamelt. Al deze gegevens bij elkaar geven een goed inzicht in de verspreiding, het leefgebied en de leefgewoonten van een vogel. Maar wat minstens zo belangrijk is, ook kunnen problemen op tijd gesignaleerd worden en de bescherming van een soort er op aangepast worden.

Waarnemingenkaarten

Bent u lid van Gierzwaluwbescherming - Nederland, heeft u een natuurlijke of kunstmatige nestplaats met broedende gierzwaluwen aan of in uw huis en heeft u zich aangemeld voor deelname aan het camera monitoring project, dan krijgt u van GBN (in bruikleen) een mini infrarood camera, waarvoor het volgende van u wordt verwacht.

Op pagina 13 staat een voorbeeld van een waarnemingenkaart. Het is de bedoeling dat, indien u een camera van GBN bij een nest van de Gierzwaluw plaatst, er

zoveel mogelijk gegevens van het broedseizoen genoteerd worden. Dus het betekent zeker, dat u tijdens het broedseizoen dagelijks controles via de camera uit moet voeren. Het is verstandig om er een soort dagboek van te maken, zodat u aan het eind van het seizoen gemakkelijk de SOVON nestkaart kunt invullen (zie bijlage 4 op blz 14). Per nest vult u dan een kaart in. Op het voorbeeld is duidelijk aangegeven, wat er op welke plaats van de kaart ingevuld moet worden. Vanzelfsprekend ontvangen wij die kaarten zo snel mogelijk na het broedseizoen van u retour, maar uiterlijk 15 september.

Technische praat

Op pagina 7 begint een uitgebreide installatiehandleiding van de camera. Hopelijk spreekt die installatie handleiding voor u duidelijke taal. Van GBN krijgt u alle benodigde apparatuur geleverd. Mochten er zich toch nog problemen voordoen bij de installatie, dan is Jan Visser uit Zaandam, telefoonnummer 075 – 616 4043 bereid u bij te staan. Hij heeft ook de handleiding geschreven.

Gierzwaluwenadviezen

Voor vragen over Gierzwaluwen en adviezen omtrent het cameraproject kunt u per e-mail contact opnemen met GBN. Het e-mail adres is gbn-ned@planet.nl. Wij zullen proberen u zo spoedig mogelijk een goed antwoord te geven.

Prins Bernhard Cultuur Fonds

Als jonge vereniging had GBN natuurlijk niet zoveel geld in kas om mini infrarood camera's te kunnen aanschaffen. Een subsidie aanvraag bij het Cultuurfonds gaf uitkomst. Na uitwisseling van de nodige gegevens kwam het Cultuurfonds met groenlicht, zodat het gehele cameraproject door kon gaan. Wij zijn het Fonds hiervoor zeer dankbaar.

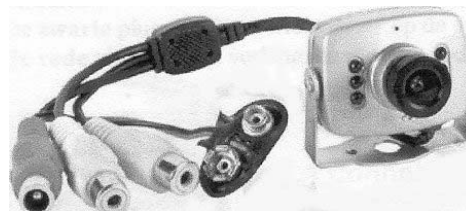
Tot slot

Tot slot hopen wij dat u veel plezier aan dit cameraproject zult beleven. Het moet haast wel, dat u daarbij ook Gierzwaluwliefhedder wordt en misschien wel Gierzwaluwbeschermer. Als daarbij ook nog eens boeiende broedgegevens in kaart gebracht worden, zijn wij helemaal waar we zijn willen. Wij, van GBN wensen u dat in ieder geval toe.

TECHNISCHE INFORMATIE OVER DE CAMERA

Mini B/W CMOS camera with leds
Bestelcode: CAMZWMLAH

HOE SLUIT IK DE CAMERA AAN?

Doe de adapter nog niet in de 220V, doe dit pas als alle kabels zijn aangesloten omdat het onverstandig is om met de aansluitkabels te rommelen als er spanning op de camera staat.

Het is nu alleen een kwestie van het zwarte plugje van de adapter aansluiten op de rode plug van de camera. Deze verbinding kan soms problemen geven, goed aandrukken dus.

DE CAMERA AANSLUITEN

De gele plug van de camera is voor de video(beeld) signaal. De witte plug van de camera is voor de audio (geluid). De rode plug voor de 9V/12V gelijkstroom heeft u net al aangesloten op de bijgeleverde adapter.

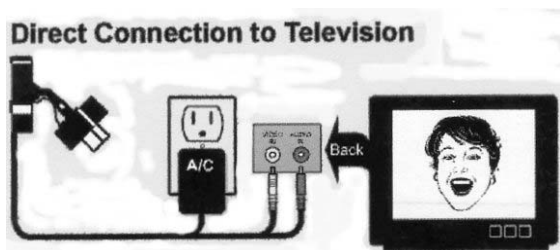

Het twee knoppige blauwe of zwarte contact met rode plug is om er eventueel een 9 Volt batterij op aan te sluiten. Dit is echter niet aan te raden omdat u dan telkens weer het dak op moet om de batterij te verwisselen.

Verlengkabel zwart/rood

Omdat het nest meestal niet naast de TV staat wordt er ook een verlengkabel bijgeleverd. Deze sluit u heel eenvoudig aan. De gele stekker van de camera op de zwarte stekker van het verlengsnoer en de witte stekker van de camera op de rode stekker van het verlengsnoer.

RECHTSTREEKS AANSLUITEN OP DE TELEVISIE

Als u geluk hebt dan kunt u de pluggen van de verlengkabel rechtstreeks op de televisie aansluiten. De aansluitingen voor de pluggen zitten meestal achter op de televisie. De zwarte plug van de verlengkabel sluit u aan op de gele

plug achter op de televisie (videosignaal). De rode plug van de verlengkabel sluit u aan op de rode plug achter op de televisie (geluidssignaal).

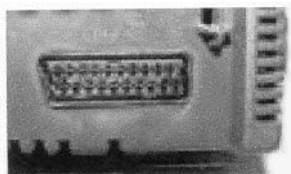
DE TELEVISIE INSTELLEN

Nu moet u de televisie nog zo instellen dat hij het signaal van de camera op het beeld weergeeft. (het goede kanaal kiezen).

Lees daarvoor de gebruiksaanwijzing van de televisie. Meestal moet hij op extern worden gezet. Als u nu de stekker van de adapter in het stopcontact hebt gestoken (en het lensdopje van de camera hebt gehaald...) moet u nu beeld hebben op de televisie.

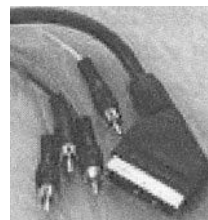
U kunt het beeld scherp stellen door aan het lensje te draaien. Als de camera op 35 cm boven het nest is geplaatst hebt u een goed overzicht en kun je alles goed scherp krijgen.

OVER DE TELEVISIE

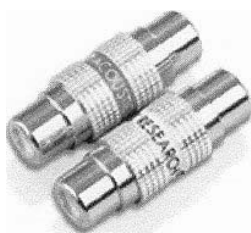

Een moderne televisie heeft een scart aansluiting (zie foto links). Daarop past dan weer een scart stekker (zie foto rechts). Maar dan is er een probleem omdat zowel de verlengkabel, die we

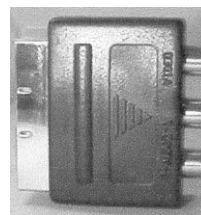
net hebben aangesloten, als deze scartkabel aan het uiteinde mannelijke pluggen hebben. Deze passen niet op elkaar.

Met de RCA Connectors Female-to-female (zie foto volgende pagina links boven) kunt u ze wel met elkaar verbinden. De zwarte plug van de verlengkabel op de gele plug van de scartstekker (videosignaal) en de rode plug van de verlengkabel op de rode plug van de scartstekker (geluidssignaal).

Een andere mogelijkheid is een deze scartstekker (zie foto rechts). Deze heeft achterop 3 RCA 'female connectors' (meestal met de inmiddels bekende kleuren geel, wit, rood). Daarop kunt u rechtstreeks de pluggen van de verlengkabel aan-

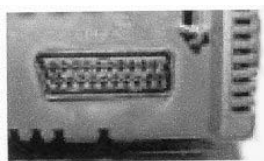
sluiten. De zwarte plug van de verlengkabel op de gele plug van de scartstekker (videosignaal) en de rode plug van de verlengkabel op de rode plug van de scartstekker (geluidssignaal). Deze stekker heeft vaak nog een schakelaartje met de tekst 'input' en 'output'. Het schakelaartje moet op 'input' staan.

CAMERA AANSLUITEN OP DE VIDEORECORDER

(Kies een van de hoofdstukken die betrekking heeft op uw situatie).

1. TV en video zijn al verbonden en de video heeft nog een vrije scartaansluiting over

Meestal zijn de video recorder en de TV al met elkaar verbonden. Als u achterop de video recorder nu nog een vrije scartaansluiting hebt dan is het eenvoudig. Gewoon op die scartaansluiting de camera aansluiten (zie boven).

De zwarte plug van het verlengsnoer op de gele plug van de scartstekker. (videosignaal)

De rode plug van het verlengsnoer op de rode plug van de scartstekker. (geluidssignaal)

Deze stekker heeft vaak nog een schakelaartje met de tekst "input" en "output". Deze moet op "input" staan

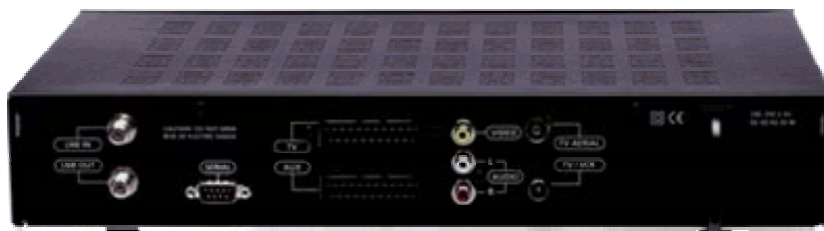
Om nu het signaal van de camera op de TV te zien moet u naar het externe kanaal van de video recorder zappen.

Naast de gewone kanalen (meestal van 1 t/m 99) heeft de videorecorder ook nog een extern kanaal dat het signaal dat op de scartaansluiting is aangesloten laat zien (meestal aangeduid met EXT)

Als de **TV antenne van de kabel** ook nog is aangesloten op de video recorder kunt u ook nog steeds TV programma's opnemen. Dan moet u alleen even het juiste kanaal kiezen op de videorecorder (je ziet uiteraard op de TV dan ook meteen dat TV kanaal en niet meer de camera).

Als u de videorecorder weer op het externe kanaal zet, dan is het camerabeeld er weer.

2. TV en video zijn al verbonden en de video heeft RCA aansluitingen achterop

De RCA aansluitingen zijn hier op het plaatje te zien, in het midden. Het zijn de gele, witte en rode stekeraansluitingen. Nog makkelijker is de camera meteen op de RCA aansluiting aansluiten

De **zwarte** plug van het verlengsnoer op de **gele** plug van de scartstekker. (videosignaal)

De **rode** plug van het verlengsnoer op de **rode** plug van de scartstekker. (geluidssignaal)

Om nu het signaal van de camera op de TV te zien moet u naar het externe kanaal van de video recorder zappen.

Naast de gewone kanalen (meestal van 1 t/m 99) heeft de videorecorder ook nog een extern kanaal dat het signaal dat op RCA aansluitingen van de videorecorder is aangesloten laat zien (meestal aangeduid met EXT)

Als de **TV antenne van de kabel** ook nog is aangesloten op de video recorder kunt u ook nog steeds TV programma's opnemen. Dan moet u alleen even het

juiste kanaal kiezen op de videorecorder (je ziet uiteraard op de TV dan ook meteen dat TV kanaal en niet meer de camera).

Als u de video recorder weer op het externe kanaal zet, dan is het camerabeeld er weer.

3. TV en video zijn al verbonden en de scartaansluiting van de videorecorder is bezet en er zijn geen RCA aansluitingen.

Meestal zal de scartstekker bezet zijn door een kabel die naar de TV loopt. Gewoon die scartkabel eruit trekken en de videorecorder en de TV met elkaar verbinden via een antennekabeltje.

Antenne-uit op de videorecorder naar de **antenne-ingang** van de TV. Nu een vrij kanaal van de TV zo instellen dat we daar de videorecorder op ontvangen. (Gemakkelijk is dan om een band af te draaien, dan ziet u of het kanaal van de videorecorder is gevonden) Onthoud nu welk kanaal u hebt ingesteld om de **videorecorder** te zien.

Volg nu de aanwijzingen in hoofdstuk 1. vanaf 'Camera aansluiten op de videorecorder': **TV en video zijn al verbonden en de video heeft nog een vrije scartaansluiting over.**

Hebt u toch nog vragen: bel met, of e-mail naar:

Jan Visser, Hanenpad 67, 1501 WC Zaandam, telefoon 075 612 1464 of e-mail: de.lantaarm@hetnet.nl

Voorbeeld van een camera geplaatst onder een dekpan in Mijdrecht:

Bijlage 2 – Registratie van gierzwaluwnestplaatsen (voorbeeld)

REGISTRATIE VAN GIERZWALUWNESTPLAATSEN

Naam waarnemer: _____

Naam eigenaar of bewoner: _____

Adres: _____

Straat, huisnummers _____

Postcode, plaatsnaam _____

Postcode en plaatsnaam _____

Telefoon: _____

Telefoon _____

E-mail: _____

Per formulier kunnen gegevens worden ingevuld van één nest of van een kolonie. Onder een kolonie wordt verstaan een aantal (meer dan één) nesten die zich bevinden in elkaars buurt bijv. in één gebouw of in een aantal aaneengesloten huizen. Maar ook als gierzwaluwen over de wijk verspreide, uniforme nestgelegenheid (bijv. neststenen) bezetten. In dat geval de naam van de wijk + postcode + huisnummer(s.)

LOCATIE

Typeer het gebied waar deze kolonie zich bevindt. Eén categorie aankruisen:

- binnenstad
- dorpskern
- buitenwijk
- nieuwbouwwijk (jonger dan 10 jaar)
- geïsoleerd liggend gebouw (b.v. boerderij, gemaal)
- gebouw in bosachtige omgeving of in park omringd door bomen
- anders, benoem: _____

NATUURLIJKE NESTEN

Natuurlijke nesten zijn broedplaatsen van gierzwaluwen die niet als kunstnest voor gierzwaluwen zijn aangebracht.

AANTAL

- op dak onder kapotte, scheve pannen
- onder schuine dakrand, via kopse gevel
- onder loodslabben
- bij dakonderbreking door dakkapel, schoorsteen, ventilatiepijp enz.
- bij knik van mansarde kap of gebroken kap
- achter boeiboord, windveer
- onder onderste rij pannen zonder goot
- onder onderste rij pannen achter de goot om
- onderste rij pannen via goot
- onder zijpannen kopse kant huis
- in 'sus' kasten (geluidsisolatiekast)
- in gootomtimmering bij kier of langs regenpijp
- in gevel: ontbrekende steen, scheur, langs muuranker, ventilatierooster
- in nestkast andere vogelsoort
- anders, beschrijf.....

WINDRICHTING INGANG: Noord Oost Zuid West

(NB gevraagd wordt de windrichting waar het nest ligt, niet de windrichting van de invliegopening!)

Teken huis en geef nestplaats aan:

KUNSTNESTEN

Hieronder vallen alle bezette nestplaatsen die voor gierzwaluwen werden ingericht. Dus ook nesten via invliegopeningen die in de gootomtimmering of in de gevel werden geboord met het doel om gierzwaluwen te laten nestelen.

AANTAL

- holle neststeen
- gierzwaluwdakpan, aangepaste ventilatie-, gevel- of knikpan
- nestkast, benoem model of teken
- keramische nestkom
- geïntegreerde nestgelegenheid, benoem
- anders, benoem

WINDRICHTING INGANG: Noord Oost Zuid West

opsturen naar: Gierzwaluwbescherming – Nederland,
M.H. Andriessen, Fidelolaan 78, 1183 PN Amstelveen

bijlage 3 – Waarnemingenkaart voor camera monitoring (voorbeeld)

waarnemingenkaart camera-nest(kast) gierzwaluwen

Volledig adres en postcode van broedplaats:

Waarnemer: _____
 Adres: _____
 Postcode: _____
 Plaats: _____
 Telefoon: _____
 E-mail: _____

	camera-nest of kast			camerakast:
	code	datum	maand	
eerste broedvogel op nest				
tweede broedvogel op nest				
eerste nestbouw	b1			
eerste ei	e4			
tweede ei	e4			
derde ei	e4			
uitkomst eerste ei	e6/n0			
uitkomst tweede ei	e6/n0			
uitkomst derde ei	n0			
ogen open	n3			
bloedspoeien komen door	n4			
spruiten van de slagpenen	n5			
slagpenen half volgroeid	n6			
uitvliegen eerste jong	n9/c2			
uitvliegen tweede jong	n9/c3			
uitvliegen derde jong	c3			
vertrek eerste broedvogel				
vertrek tweede broedvogel				
overige notities op achterzijde!				

niet opsturen! gegevens overzetten op nestkaart, bijlage 3

bijlage 4 – SOVON nestkaart (voorbeeld)

NESTKAART Niet invullen
 Versie december 1998

SOORT Gierzwaluw Euringcode 07950 PLAATS _____ Provincie _____ JAAR _____

WAARNEMER _____ Code _____

Naam M. Brauwert Adres Doorstraat 1 Plaats 0000 AA Overal

Amersfoortcoördinaten (≥3 cijfers per coörd.)
 X-as _____ Y-as _____

NESTBEZOEKEN					DAG MND	
DAG	MND	UUR	AANTAL		DATUM	LEG # ET
			EI	JONG	BROEDSTADIUM	OPMERKINGEN
21	6	04	0	3	B0	1 ^e broedvogel landt op bestaand nest
21	8	04	0	3	B0	2 ^e broedvogel arriveert
01	8	05	0	3	E4	1 ^e ei
01	9	05	0	3	E4	2 ^e ei
01	9	06	0	3	E6	1 ^e ei uit
01	10	06	0	3	E6	2 ^e ei uit
01	18	06	0	3	N3	
11	06	06	0	3	N4	1 ^e jong
11	06	06	0	3	N5	1 ^e jong
21	07	06	0	3	N6	1 ^e jong
11	07	06	0	3	N9	1 ^e jong uitgevlogen 22.10 uur
11	07	06	0	3	N9	2 ^e jong uitgevlogen 21.50 uur
11	07	06	0	3		1 ^e ouder weg
11	07	06	0	3		2 ^e ouder weg

CODES VOOR BROEDSTADIUM Deze codes niet invullen onder EI of JONG, alleen onder BROEDSTADIUM. Twee codes invullen. Geef extra informatie onder OPMERKINGEN.

BOUW NEST	E5 Eieren bebroed	LEEFTIJD NESTJONGEN
B0 Nest bezet, leeg	E6 E(eren) komen uit	00 Dag van uitkomen
B1 Nestbouw	E7 jongen pipend in ei	01 Eén dag oud
B2 Begin nestbouw		02 Twee dagen enz.
B3 Nest half klaar	NESTJONGENSTADIUM	
B4 Nest bijna klaar	N0 Jongen net uitgekomen	(NA)CONTROLE NESTINHOUD
B5 Nest klaar incl. voering	N1 Jongen naast of in dons	C1 Succesvol; eieren/dode jongen achtergebleven (geef aantal)
OUDER OP/BIJ NEST	N2 Jongen blind	C2 Succesvol; vliegvlugge jongen achtergebleven (geef aantal)
P0 Geen ouders aanwezig	N3 Jongen met ogen open	C3 Succesvol; geheel leeg nest
P1 Eén ouder aanwezig	N4 Slagpenen in pin	C4 Succesvol; geen naoortrole
P2 Beide ouders aanwezig	N5 Slagp. uit bloedpoel komend	C5 Mistuk; nest leeg/vermild/verdoemen
P3 Polygamie	N6 Slagpenen half volgroeid	C6 Mistuk; kapotte/verlaten eieren in nest!
EISTADIUM	N7 Klair om uit te vliegen	C7 Mistuk; alle jongen dood
E0 Eieren, aantal onbekend	N8 (Niet invullen)	C8 Nest niet teruggevonden
E1 Eieren koud (nog onbebroed)	N9 Uitgevlogen op controle dag	C9 Broedsucces onduidelijk
E2 Eieren warm	N10 Pas uitgevl. jongen vlakbij nest, amper vliegvaardig	
E3 Eieren toegedekt	N11 Idem, vliegvaardig	
E4 Eieren vers		

Gierzwaluwbescherming – Nederland
 Opsturen aan: M.H. Andriessen, Fidellolaan 78, 1183 PN Amstelveen

Opmerkingen

1. Maak eerst kopieën van de bijlagen voordat u die invult, anders moet u ieder jaar weer om kopieën vragen. Dat mág natuurlijk wel.
2. Maak van de verzamelde gegevens een dagboek zodat u de gegevens van de verschillende jaren met elkaar kunt vergelijken.
3. Maak vóór het nieuwe seizoen het camera lensje schoon of zet het lensdopje erop na het broedseizoen. Zo voorkomt u dat het troebel wordt.
4. Vraag ook de bijlage ‘Groeistadia van de gierzwaluw’.

bijlage 5 – Camera aansluiten op de computer

(Deze beschrijving gaat uit van het gebruik van een standaard PC. Er is slechts een ervaring met het gebruik van een Apple Macintosh computer en die is niet gunstig, er verscheen geen beeld. Waarom bleef onduidelijk.)

Materiaal

De camera's geven een analoog signaal: via de gele stekker het videosignaal, via de witte stekker het mono audiosignaal.

Hoe de stekkers op de computer zijn aan te sluiten, hangt sterk af van de computer zelf.

Net als bij de Scart-aansluiting van de tv is het belangrijk om onderscheid te maken tussen een ingang (de computer ontvangt een signaal) en een uitgang (de computer genereert het signaal).

Sommige (multimedia) computers hebben aan de voorkant aansluitingen voor spelletjesapparaten. De gele ingang, ook wel composiet video ingang genoemd, kan voor de aansluiting van de camera gebruikt worden. Dit werkt hetzelfde als de gameaansluiting op de televisie.

Ook zijn er grafische kaarten (die het beeld voor de monitor van de computer verzorgen) die een dergelijke aansluiting hebben (zie plaatje). In dit geval betreft het in de meeste gevallen een uitgang voor aansluiting voor de televisie. Voor de camera hebben we hier niets aan. In ons geval hebben we een ingang nodig (de camera levert immers het signaal). Hiervoor heb je over het algemeen een aparte tv-kaart nodig. Deze kan een composiet-ingang of een S-video ingang (of beide) hebben. Indien alleen een composiet-ingang aanwezig is, wordt hier de gele stekker met het videosignaal van de camera op aangesloten (via de aansluitkabel). Het geluidssignaal (van de witte stekker van de camera) kan naar de geluidsingang van de tv-kaart. Hiervoor is een verloopkabel nodig van een tulpstekker (male) naar een zogenaamde jackplug (zie plaatje). Als de tv-kaart geen aparte ingang voor geluid heeft, kan het geluidssignaal naar de standaard geluidsingang van de computer (de meeste computers hebben tegenwoordig standaard een ingang en uitgang voor geluid op voor- of achterkant van de computer) of de ingang van een speciale geluidskaart, indien aanwezig.

Heeft de computer (standaard of op de tv-kaart) een S-video ingang, dan is een verloopsnoertje nodig om zowel het videosignaal van de gele stekker van de camera, als het audiosignaal van de rode stekker van de camera, hierop aan te sluiten. Sommige tv-kaarten hebben standaard een verloopsnoertje om een apart video- en audiosignaal samen te laten komen. In dit geval kan het nog nodig zijn een verloopstekker van tulpstekker (van de aansluitkabel) naar S-video (van het verloopsnoertje van de tv-kaart) er tussen te plaatsen.

Let op dat de tv-kaart een analoog videosignaal moet kunnen verwerken. Er zijn kaarten die zijn gemaakt om alleen digitale signalen te kunnen ontvangen; deze zijn niet geschikt voor de camera's.

Meerdere camera's

Zijn er meerdere ingangen voor een videosignaal op de computer aanwezig (zowel composiet als S-video) dan is het mogelijk 2 camera's direct op de computer aan te sluiten.

Ook is het mogelijk een schakelkastje te plaatsen tussen verschillende camera's en de computer (lieft zo dicht mogelijk bij de computer). Bijvoorbeeld een SkyTronic 4-way Audio Input Selector. Omdat de camera's mono geluid afgeven (en daarvoor slechts een draadje en plug gebruiken) kan de tweede stekker voor het videosignaal gebruikt worden. Een (duurder) video schakelkastje is dus niet nodig.

Aansluitsnoeren

De aansluitsnoeren tussen camera en computer kunnen gewone audiokabels zijn (zoals meegeleverd met de camera's). Deze kunnen desgewenst verlengd worden (met male-female kabels). Tot 20 m lijkt geen problemen te geven. Er zijn ook hoge-kwaliteit audiokabels en kabels speciaal voor het doorgeven van een videosignaal in de handel. Deze zijn echter veel duurder dan de gewone audiokabels, terwijl het maar de vraag is of dit zichtbaar verschil maakt voor de camerabeelden die van een relatief lage kwaliteit zijn.

Houdt bij het kopen van extra snoeren en verloopstekkers altijd rekening met de aansluitingen. De aansluitingen worden aangeduid met male (hebben iets dat uitsteekt) en female. De camera's hebben female-aansluitingen. Daar past de male-male aansluitkabel op die standaard bij de camera meegeleverd is. Een verlengsnoer moet dan male-female zijn, om aan de kant van de computer weer een male aansluiting te hebben.

Grafische kaart met composiet (links), een S-video (midden) en een VGA (rechts) aansluiting. Alle aansluitingen op dit plaatje zijn female (zie tekst).

Jackplug voor audiosignaal.

Programmatuur

Het besturingssysteem op de computer moet samen kunnen werken met de tv-kaart. Recentere versies van Windows bevatten meer aanpassingen voor multimedia hardware en programma's. Gebruik dus bij voorkeur de laatste versie. Als de computer het signaal ontvangt en Windows de tv-kaart herkent, is er nog een programma nodig om het signaal te kunnen laten zien. Als het goed is zit er bij de tv-kaart ook een programma om de signalen die de kaart ontvangt, te tonen. Bij meerdere ingangen op de tv-kaart moet in het programma geschakeld kunnen worden tussen ingangen.

Het programma bepaalt wat er met het inkomende signaal moet gebeuren. Het kan op de computer bekeken worden (in een venster of beeldvullend). Ook kan het beeld opgeslagen worden op de harde schijf van de computer om later te bekijken of te verwerken. Dit kan vaak met een druk op de knop, waarbij datum en tijd in de bestandsnaam opgenomen wordt of als optie in het beeld opgeslagen wordt. Soms is het mogelijk dit automatisch b.v. elke minuut te doen.

De videobeelden kunnen ook als videobestand op de harde schijf van de computer opgeslagen worden. De manier waarop dit gebeurt, bepaalt hoeveel minuten video opgeslagen kan worden, ofwel hoe snel de harde schijf 'volloopt'. De camera geeft een beeld van 352x288 pixels (puntjes) in zwart-wit. Elk beeldje neemt ongeveer 100 Kb in beslag. Bij 25 beeldjes per seconde betekent dit dat één minuut video al gauw 152 Mb opslag vergt. En een uur video 9Gb. Wil je echt met de videobeelden wat gaan doen, dan is een grote harde schijf dus een voorwaarde.

Om de omvang van de opgenomen videobeelden te beperken hebben een aantal programma's de mogelijkheid om het videobeeld, voordat het opgeslagen wordt, eerst te comprimeren. Dit wordt meestal aangeduid met 'on-the-fly compressie' of 'on-line compressie'. Dit moet duidelijk op de doos van de tv-kaart of het programma aangegeven staan.

Compressie leidt meestal tot een MP2-videobestand, waarvan de kwaliteit meestal in het programma aangepast kan worden. Een uur video kan (enigszins afhankelijk van de inhoud van de beelden), leiden tot een bestand van slechts

Behalve dat dit een ruimtebesparing oplevert, wordt hiermee wel de kwaliteit van het beeld verminderd. Het is dus of de kwaliteit behouden (en minder kunnen opslaan) of de kwaliteit behouden (maar minder kunnen opslaan).

Wat betreft de beelden van gierzwaluwen, kan het zeker nuttig zijn om af en toe eens een stuk op te nemen. Soms blijkt achteraf, bij het bekijken van de opgenomen beelden, dat er op het nest meer gebeurt dan je op het eerste gezicht hebt waargenomen.

Opgeslagen video en afzonderlijke beelden kunnen met diverse videobewerkingsprogramma's samengevoegd en op een DVD-schijf opgeslagen en gearhiveerd worden.

Behalve beelden bekijken of opslaan op de computer, kunnen ze ook, met bepaalde programmatuur, direct naar een internetsite verzonden worden. Dit kan per beeld, waarbij een jpg-bestand via een vooraf ingestelde ftp-verbinding automatisch en met regelmatige tussenpozen (b.v. elke 10 seconden) naar een website verstuurd wordt. Wanneer op een internetpagina dit beeld getoond wordt, en de pagina regelmatig (b.v. elke 10 seconden) ververs wordt (in te stellen met een java-script in de internetpagina), kan iedereen zien wat er in het nest gebeurt. Zo kan je je 'eigen' nest dus ook vanaf een andere plaats in de gaten houden. Sommige programma's maken het mogelijk deze beelden, voordat ze verstuurd worden, ook nog te bewerken (b.v. roteren of contrast verhogen). Een andere mogelijkheid is om de beelden als video naar een internetsite te sturen waarna ze m.b.v. zogenaamde 'streaming video' bekeken kunnen worden. Dit vereist dat de computer van buiten bereikbaar is wat risico's met zich mee kan brengen voor wat betreft de beveiliging van de computer tegen oneigenlijk gebruik van buitenaf. Dit risico moet van geval tot geval bekeken worden, en is ook afhankelijk van de software die gebruikt wordt. We willen de ervaringen met dergelijke programmatuur graag verzamelen en hier een overzicht van maken voor onze website.

ADRESSEN

Gierzwaluwbescherming – Nederland

Voor informatie over mogelijkheden de gierzwaluwen te helpen.

Zie: www.gierzwaluwbescherming.nl

Lid of donateur kunt u worden door overmaking van € 10,00 op bovengenoemde rekening onder vermelding van volledige naam en adresgegevens, eventueel e-mail adres. U kunt zich ook via www.gierzwaluwbescherming.nl aanmelden.

Vogelbescherming Nederland

Boulevard 12, 3707 BM Zeist

Telefoon: 030 6937700 ; internet: www.vogelbescherming.nl

SOVON Vogelonderzoek Nederland

Rijksstraatweg 178

6573 DG Beek-Ubbergen

telefoon 024 684 8111

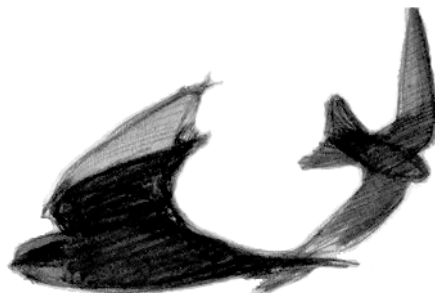
e-mail: Info@SOVON.NL

Algemene Inspectiedienst van het ministerie LNV

Meldkamer nestverstoringen in het broedseizoen

telefoon: 030 669 6222 (groendesk)

e-mail: aid-groendesk@minlnv.nl

Colofon

Tekst, lay-out en samenstelling: Gierzwaluwbescherming – Nederland

Illustraties: Siegfried Woldhek, achterblad

Dirk Moerbeek (www.dirkmoerbeek.nl)

Foto's: J.K.M. Schenk, H. Sanders, A. v. Uchelen, J. Visser

© Gierzwaluwbescherming – Nederland

250 0604

Voor meer informatie zie:

www.gierzwaluwbescherming.nl